

Praktické úlohy vodního hospodářství

Sainshand, Mongolsko

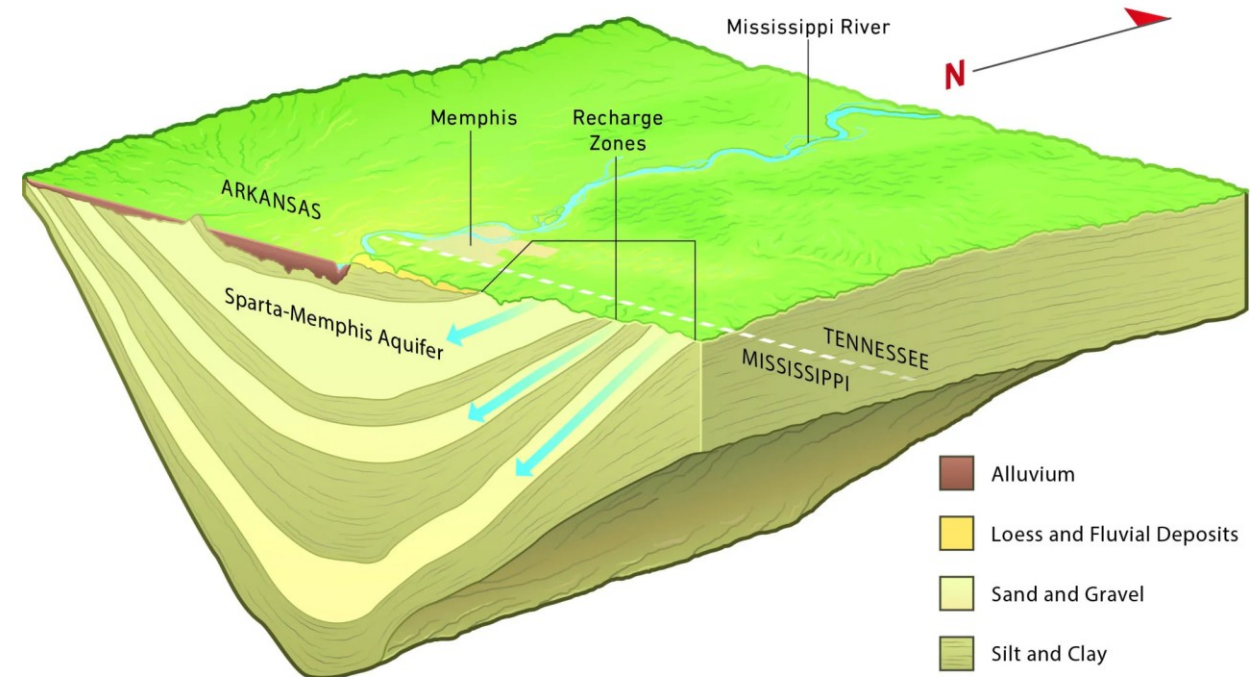
Situování jímacích vrtů

Hydrogeologická pánev

Výskyt stratiformních (vrstevnatých) hydrogeologických těles – kolektorů a izolátorů

- jednokolektorové pánve např. kvartérní fluviální sedimenty
- vícekolektorové pánve
  - několik obvykle regionálně vymežitelných superponovaných (kladených nad sebou, navrstvených) kolektorů oddělených izolátory
  - větší sedimentární pánve, česká křída
- mnohakolektorové pánve
  - nepravidelné střídání velkého množství často vzájemně nekorelovatelných kolektorů a izolátorů
  - např. jihočeské pánve, vídeňská pánev
- pórovitost průlinová, puklinová, průlinová+puklinová (dvojná), krasová (dvojná + krasová = trojná)

<https://grist.org/>

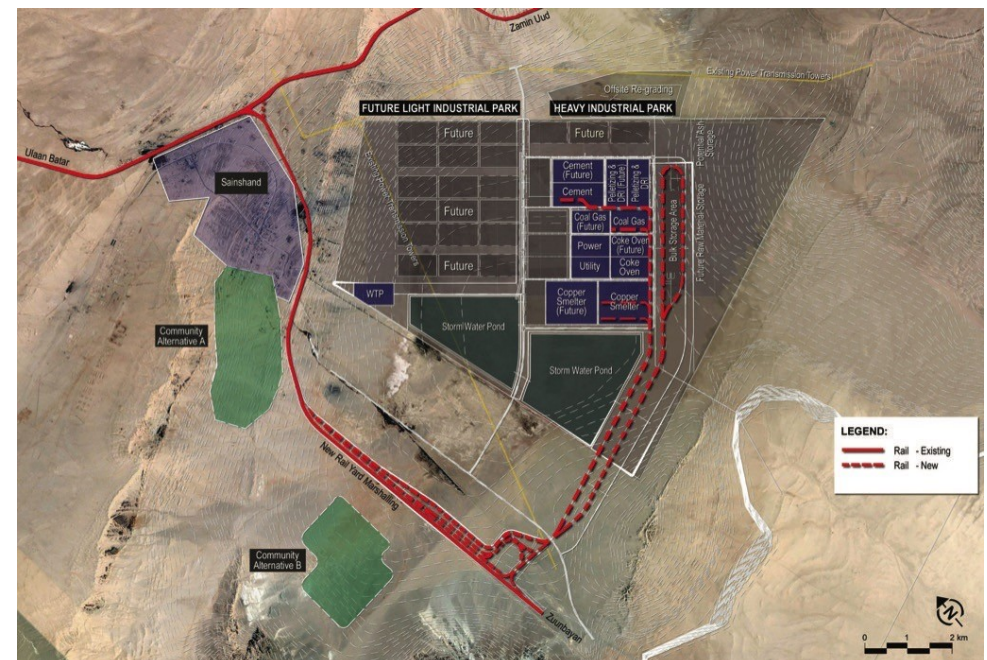
Sainshand

Problematika

- město Sainshand v provincii Dorno Gobi v Mongolsku
- aridní prostředí pouště Gobi
- rozvoj průmyslu – plánován nový průmyslový komplex
- očekávané zvýšení obyvatel z 20 000 na cca 200 000
- zásobování značným množstvím vody (250 l/s)

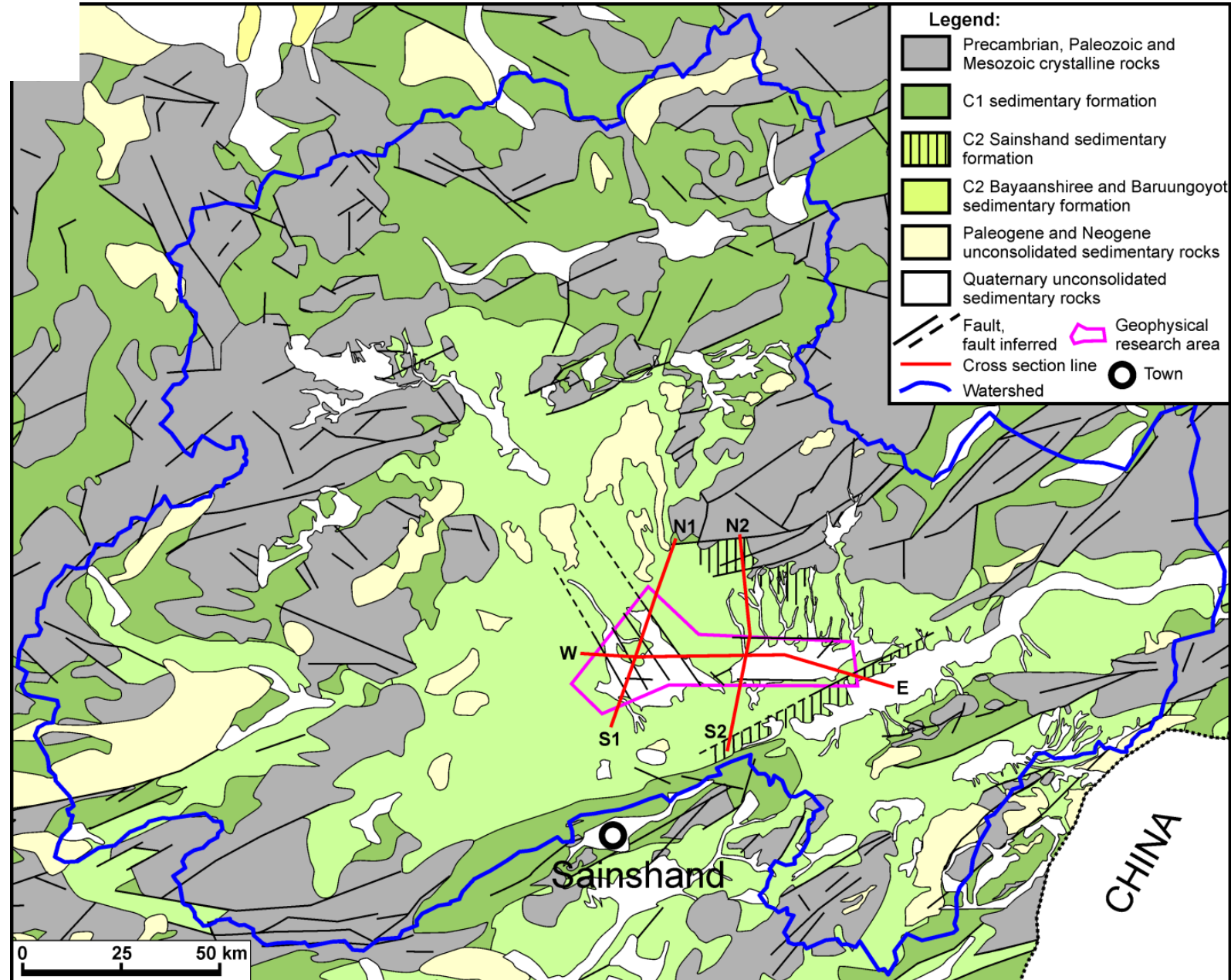
Cíle

- 1) stanovení směrů proudění podzemních vod
- 2) prostorové rozložení transmisivity
- 3) stanovení přítoku vod do pánve
- 4) chemismus podzemních vod
- 5) optimální situování jímacích vrtů

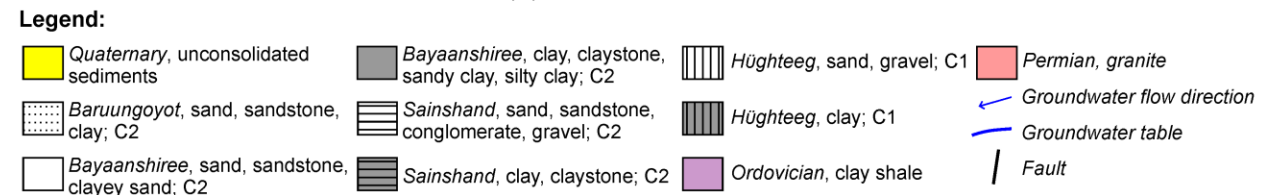
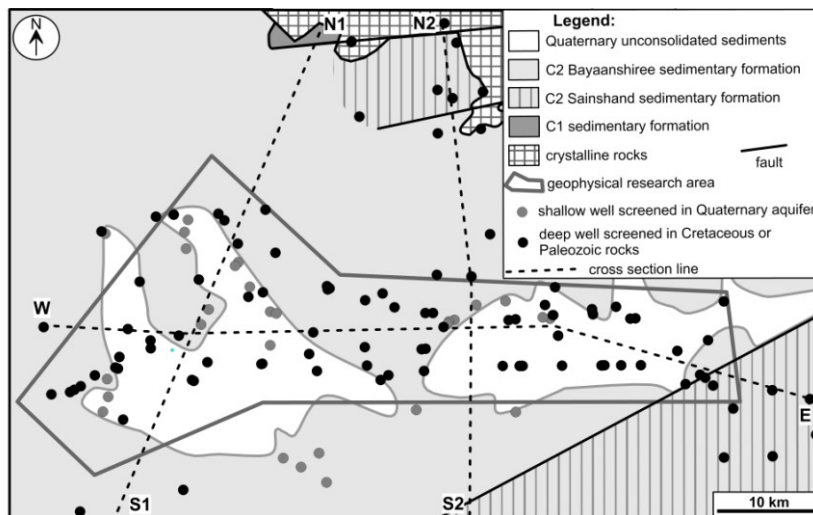
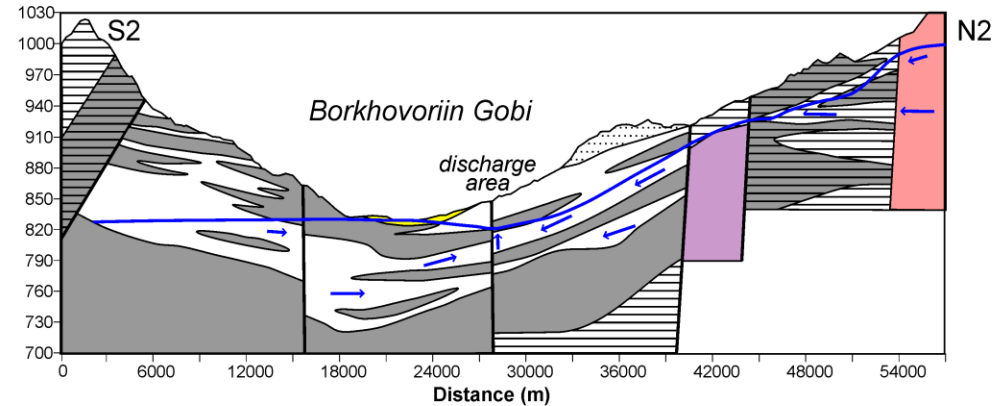
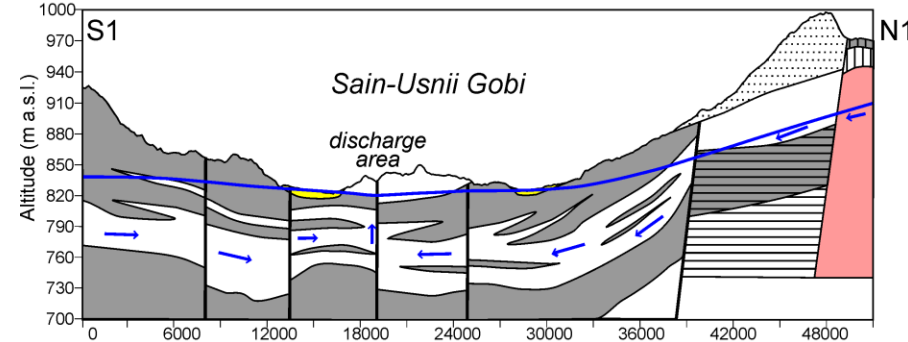
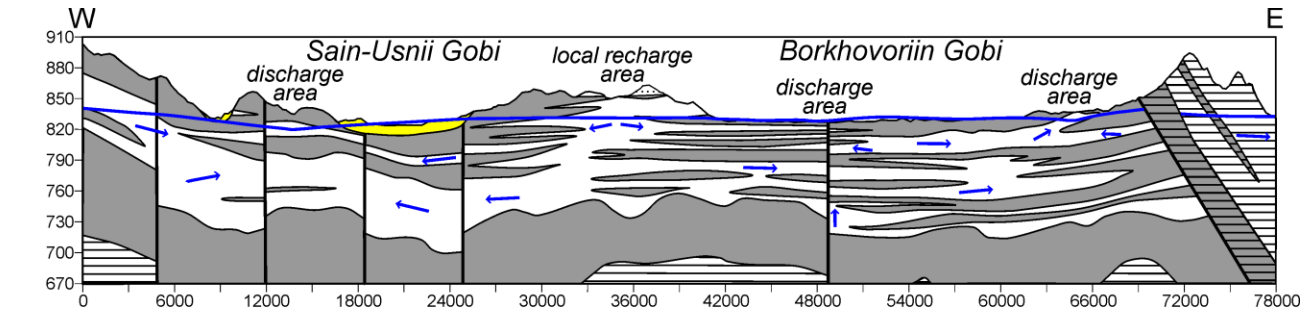
Sainshand – hydrogeologie

- řeka Kherlen – 230 km
- hydrogeologická pánev – 30 km
- křídové fluviální a lakustrinní sedimenty
- mocnost 1800-2700 m
- 6 hlavních kolektorů
  - spodní křída: Tsagaantsav, Shinekhudag, Hühteeg
  - svrchní křída: Sainshand, Bayaanshree, Baruungoyot
- proterozoické a paleozoické podloží
- nadloží – reliktů paleogenních a neogenních sedimentů, kvartérní sedimenty v centru pánve

Sainshand – hydrogeologický průzkum

- kolektor Sainshand – vysoké specifické kapacity vrtů
- geofyzikální průzkum – vymezení kolektoru
- stávající a nové vrtý – čerpací/stoupací zkoušky – identifikace zón s vyšší transmisivitou
- archivní záznamy – často údaje o specifické kapacitě vrtů → odhad transmisivity
- měření hladiny podzemních vod
- situování jímacích vrtů do blízkosti drenážních zón a do míst s vyšší transmisivitou

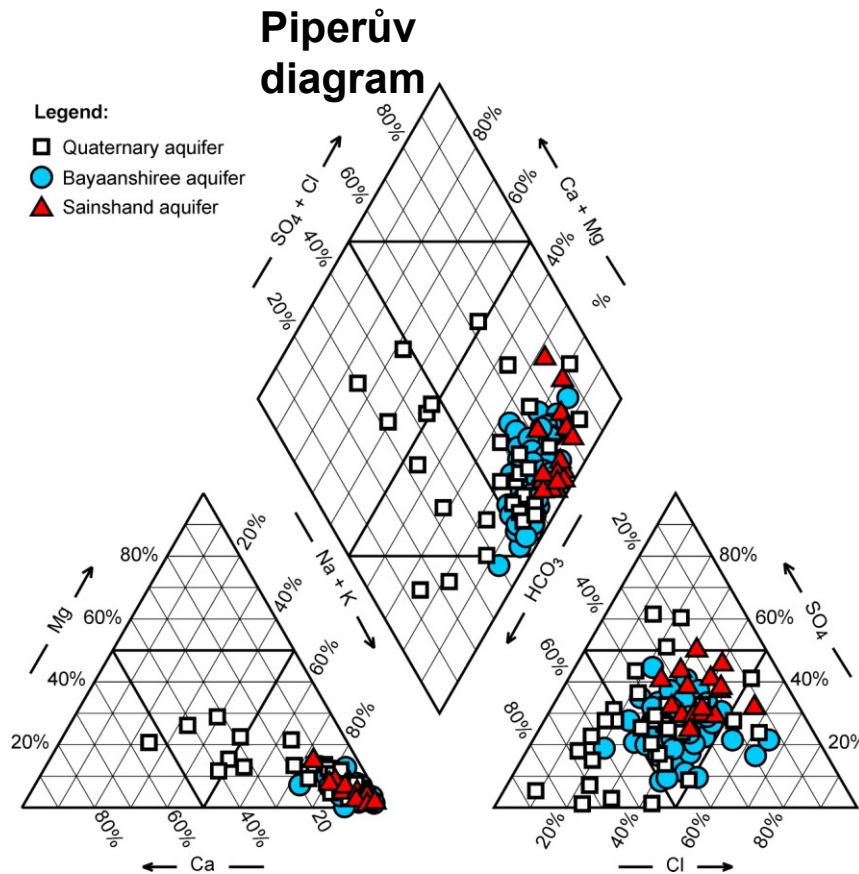
Přepočítání specifické kapacity vrtu na transmisivitu (Razack a Huntley, 1991)

$$T = 33.6 \left(\frac{Q}{h_0 - h_1} \right)^{0.67}$$

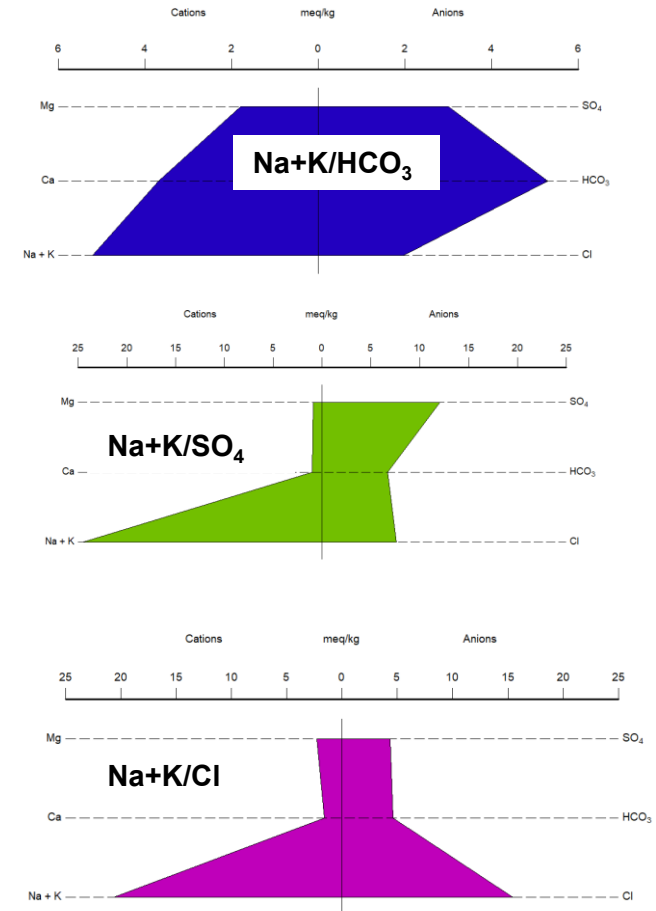
kde $h_0 - h_1$ (m) je snížení hladiny a Q (m^3/s) je čerpané množství

Sainshand – hydrogeologický průzkum

- chemické analýzy vody
- hydrochemická charakterizace vod vzorkovaných kolektorů a identifikace zón nižší mineralizace
  - hlubší kolektor Sainshand – Na-Cl s vyšší mineralizací
  - nadložní kolektor Bayaanshree – méně mineralizované Na-HCO₃, Na-SO₄ až více mineralizované Na-Cl
- korelace hydrochemických zón s prouděním podzemních vod
- situování vrtů do zón nižší mineralizace

Stiffův diagram

Sainshand – zpracování výsledků hydrogeologického průzkumu – Cvičení 9

- sestavte mapy (program Surfer v učebně Gp 02006) ukazující prostorovou distribuci výsledků HG průzkumu :

- transmisivity
- hydraulické vodivosti
- celkové mineralizace
- hydrochemické typy

Otestujte různé interpolační metody

- proveďte vzájemnou korelaci mezi zobrazenými ukazateli (konceptní model)
- na základě získané představy o hydrogeologii studované struktury navrhnete optimální situování jímacích vrtů

Podklady pro cvičení 9 naleznete ve studijních materiálech ve složce Cvičení – soubor *Cvičení_9_Sainshand_data_z_HG_průzkumu.xlsx*

Korelace jednotlivých ukazatelů se směry proudění

